T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/510
KARAR NO : 2023/624
KARAR TR : 16/10/2023

ÖZET: Satış Memurluğu dosyasında yapılan açık artırma usulü ihale sonucu satılan taşınmaza ilişkin olarak, %1 yerine %18 alındığı ileri sürülen KDV'nin iadesine karar verilmesiistemiyleaçılan davanın İDARİ YARGI YERİNDEgörülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı: H.(O.) U
Vekili : Av. G.E
Davalı : İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı (Dikili Mal Müdürlüğü)
Vekili : Av. B. A

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı vekili, Dikili Satış Memurluğu tarafından gerçekleştirilen ihale suretiyle taşınmaz satışı nedeniyle davacı adına %18 oranı üzerinden yapılan katma değer vergisi tahakkukunun; Dikili Sulh Hukuk Mahkemesi Satış Memurluğunun, E.2019/28 sayılı dosyasında yapılan ihale sonucu satışa konu İzmir ili, Dikili ilçesi,...Mahallesi, ...ada,...parsel ve 3 numaralı bağımsız bölümün davacıya ihale edildiği, söz konusu dosyada davacıdan %18 katma değer vergisi olarak 38.416,80 TL alındığı ancak, 2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi'ne ekli (1) Sayılı Liste uyarınca ihale bedeli üzerinden %1 oranında katma değer vergisi alınması gerektiği ve işlemlerin hukuka aykırı olduğundan bahisle iptali ile davacıdan tahsil edilen %17 oranında katma değer vergisinin iadesine karar verilmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **İzmir 2. Vergi Mahkemesi 18/06/2021 tarih ve E.2020/956, K.2021/731 sayılı kararı** ile, paylaştırma ve ortaklığın giderilmesi için satış yapılması gereken hallerde hakim tarafından memur görevlendirilerek taşınır ve taşınmaz malların satışının İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre yapılacak olmasının yanı sıra, söz konusu satış işlemleri nedeniyle yapılacak itiraz ve şikayetlerin İcra ve İflas Kanunu uyarınca incelenecek olması da dikkate alındığında, Dikili Sulh Hukuk Mahkemesi Satış Memurluğunun, 2019/28 sayılı dosyasında gerçekleştirilen ihale nedeniyle yapılan katma değer vergisi tahakkukunun, satış için görevlendirilen satış memurluğu tarafından tesis edilen bir işlemden kaynaklandığı da gözetildiğinde, bu işlemin yasaya uygun olup olmadığının adli yargı mercileri tarafından incelenerek çözümlenmesi gerektiği sonucuna varıldığı gerekçesiyle, 2577 sayılı Kanun'un 15/1-a bendi uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

3. Davacı vekilibu kez,aynı istemle adliyargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. Dikili Sulh Hukuk Mahkemesi 20/10/2021 tarih ve E.2021/522, K.2021/830 sayılı kararı ile, somut olayda, ihale konusu taşınmaza ilişkin KDV oranının %18 olduğu belirtilerek satış kararı doğrultusunda gerekli yerlerde ve vasıtalarla ilan edildiği, İİK'nun 16/1. maddesinde öngörülen yasal sürede icra mahkemesine başvurularak KDV oranının şikayet konusu yapılmadığı, bu durumda ihale alıcısı, ihale şartlarını bilerek ihaleye girmiş ve ihale konusu taşınmazı verdiği teklif ile alındığı, buna göre, herkes için kesinleşmiş olan *"ihale şartları"* çerçevesinde yapılan ihaleden sonra KDV'nin daha düşük uygulanması talebinin icra mahkemesinde ileri sürülemeyeceğini, nitekim Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin benzer yöndeki 2017/8537 Esas, 2017/12550 Karar sayılı içtihatları da göz önünde bulundurulduğunda

şikayetçinin talebinin mahkemelerince kabule değer görülmediğinden şikayetin esastan reddine karar vermiş, bu karara karşı davacı vekilince istinaf yoluna başvurulmuştur.

5. İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 8. Hukuk Dairesi 27/12/2022 tarih ve E.2022/157, K.2022/3043 sayılı kararı ile, davacının istinaf başvurusunun kabulü ile HMK'nın 353/l-b.2. maddesi gereğince mahkeme kararının kaldırılmasına, davacının davasının HMK'nın 114/1-b ve 115/2 maddeleri uyarınca usulden reddine karar vermiş, bu karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"... Dava, İİK'nın 16. maddesi uyarınca ihalede satış bedeli üzerinden % 18 KDV uygulanmasına ilişkin icra memur işlemini şikayet ve fazla ödenen KDV'nin geri ödenmesi istemine ilişkindir.*
>
> *6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 114/1-b maddesine göre, yargı yolu dava şartları arasında sayılmış olup, aynı Kanunun 115. maddesi uyarınca dava şartları, yargılamanın her aşamasında mahkemece kendiliğinden dikkate alınmalıdır.*
>
> *İcra mahkemeleri, İİK'nın 4. maddesi uyarınca, icra müdürlüğü işlemlerine karşı yapılan itiraz ve şikayetleri incelemekle görevlidir.*
>
> *Uyuşmazlık Mahkemesinin 28/02/2022 tarihli 2021/521 Esas 2022/120 Karar sayılı kararında, ihalelerde alınan KDV oranının fazla olduğu iddiası ile iadesineilişkin istemlerde Vergi Mahkemesinin görevli olduğuna karar verilmiş olup, somut uyuşmazlıkta yargı yolu bakımından dava şartının yokluğu nedeniyle şikayetin usulden reddine karar verilmesi gerekirken, şikayetin esastan reddedilmesi yerinde görülmemiştir.*
>
> *Yukarıda açıklanan nedenlerle, davacı vekilinin istinaf başvurusu üzerine kamu düzeni yönünden yapılan incelemeye göre, kararın usul ve yasaya uygun olmadığı anlaşılmakla, esasa ilişkin diğer yönler incelenmeksizin, HMK'nın 353/1-a/4 maddesi uyarınca kararın kaldırılmasına vedosyanın ilk derece mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekmiştir.*
>
> *HÜKÜM : Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;*
>
> *1-Davacının istinaf başvurusu üzerine kamu düzeni yönünden yapılan incelemeye göre, esasa ilişkin yönler incelenmeksizin, HMK'nın 353/1-a/4 maddesi uyarınca Dikili Sulh Hukuk Mahkemesinin 2021/522 Esas, 2021/830 Karar sayılı kararının KALDIRILMASINA,*
>
> *2-Davanın yeniden görülmesi için dosyanın Dikili Sulh Hukuk Mahkemesine GÖNDERİLMESİNE, ..."*

6. **Dikili Sulh Hukuk Mahkemesi 31/05/2023 tarih ve E.2023/82, K.2023/489sayılı kararı**ile, bozma kararına uyarak davacı vekilince KDV oranına yapılan itirazın yargı yolu bakımından 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b maddesi gereğince Vergi Mahkemelerinin görevli olması, yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddi ile mahkemelerinin görevsizliğine, kararın kesinleştiği tarihten itibaren davacının talep etmesi halinde Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

7. T.C. Anayasası'nın 73. maddesi; *"Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır."* hükmünü içermektedir.

8. 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "*Kanunun Şümulü*" başlıklı 1. maddesinde, bu kanun hükümlerinin ikinci maddede yazılı olanlar dışında, genel bütçeye giren vergi, resim ve harçlar ile il özel idarelerine ve belediyelere ait vergi, resim ve harçlar hakkında uygulanacağı belirtilmiş, "*Vergi Davalarının Konusu*" başlıklı 378. maddesinin 1. fikrasında da; vergi mahkemesinde dava açabilmek için verginin tarh edilmesi, cezanın kesilmesi, tevkif yoluyla alınan vergilerde istihkak sahiplerine ödemenin yapılmış ve ödemeyi yapan tarafından verginin kesilmiş olması gerektiği açıklanmış, ayrıca aynı Kanun'un 116. ila 123. maddelerinde tarifi yapılan ve kapsamı gösterilen vergi hataları nedeniyle ilgililerin 5 yıllık zamanaşımı süresi içinde idareye başvurup haklarında yapılan vergilendirme hatalarının düzeltilmesini ve haksız ödenen vergilerin iadesini isteyebilecekleri öngörülmüştür.

9. Diğer yandan, 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 1. maddesinin 3/d bendinde; müzayede mahallerinde ve gümrük depolarında yapılan satışların katma değer vergisi konusunu teşkil eden işlemlerden olduğu hükme bağlanmış, aynı Kanun'un 40. maddesinin 5. fikrasında,Maliye Bakanlığının, bu Kanunun 17. maddesinin, 1. fikrasında sayılan kurum ve kuruluşlara, sadece vergiye tabi işlemlerin bulunduğu dönemler için beyanname verdirmeye, beyanname yerine kaim olmak üzere işleme esas belgeleri kabul etmeye, bu mükelleflere ait verginin beyan ve ödeme zamanı ile tahsiline ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkili olduğu belirtilmiş;söz konusu yetki çerçevesinde, Katma Değer Vergisi Uygulama Genel Tebliği'nin "*İcra Dairelerinde Yapılan Satışlar*" başlıklı 6.2 bölümünde, 3065 sayılı Kanun'un (l/3-d) maddesi uyarınca müzayede yoluyla satış yapan icra dairelerinin, katma değer vergisi uygulamasında yapılan satışlarla ilgili katma değer vergisinin beyanı ve ödenmesi ile ilgili işlemleri ne şekilde yürüteceği yönünde açıklamalara yer verilmiştir.

10. 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un *"Vergi Mahkemelerinin görevleri"* başlıklı 6. maddesi şöyledir:

> *"Vergi mahkemeleri:*
>
> *a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları,*

b) (a) bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları,

c) Diğer kanunlarla verilen işleri,

Çözümler."

11. 2577 sayılıİdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı*" başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler.

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

12. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 16/10/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosya aslının15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, idari yargı mahkeme kararının kesinleşme şerhli örneği ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

13. Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ileDanıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Dava, davacı tarafından Dikili Sulh Hukuk Mahkemesi Satış Memurluğunun E.2019/28 sayılı dosyasında yapılan açık artırma usulü ihale sonucu satılan taşınmaza ilişkin olarak %1 yerine %18 alındığı ileri sürülen K.DV'nin fazlaya ilişkin kısmının iadesine karar verilmesi istemiyle tahsil işlemini gerçekleştiren vergi dairesine karşı açılmıştır.

15. Olayda; İcra Müdürlüğünce yapılan ihale üzerine alınan taşınmazın satın alma bedeli üzerinden hesaplanarak Vergi Dairesi Müdürlüğüne yatırılan katma değer vergisinin iadesi istenilmektedir. Bu vergi dayanağını 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'ndan almaktadır. Mükellefi ve uygulanacağı oran anılan Kanun hükümleri uyarınca belirlenmektedir. Taşınmaz tesliminin icra veya iflas idaresince yapılan ihale yoluyla gerçekleşmesi ve teslim bedeli üzerinden hesaplama yapılarak verginin tahsil edilmesi, bu işlemi özel hukuk ilişkisine dönüştürmemektedir.

16. Bu itibarla, taşınmaz tesliminin 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'na göre vergi istisnası kapsamında bulunup bulunmadığının, vergiye tabi olması halinde hangi oranda vergi hesaplanması gerektiğinin tespitine yönelik olarak, 3065 sayılı Kanun ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre inceleme yapılması gerekmektedir. Bu yoldaki incelemeyi yapma görevi, 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun maddeleri uyarınca Vergi Mahkemesine verilmiştir.

17. Bu durumda, ihale yoluyla satın alınan taşınmazın satın alma bedeli üzerinden hesaplanarak tahsil edilen katma değer vergisinin istisna kapsamında olduğu ileri sürülereködenen katma değer vergisinin yasal faiziyle birlikte iadesi istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde 2577 sayılı Kanunun 2. ve 2576 sayılı Kanun'un 6. maddesi uyarınca idari yargı içerisinde yer alan vergi mahkemesinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

18. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, İzmir 2. Vergi Mahkemesinin 18/06/2021 tarih ve E.2020/956, K.2021/731 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İzmir 2. Vergi Mahkemesinin 18/06/2021 tarih ve E.2020/956, K.2021/731 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

16/10/2023 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN